

(Oslo: 17.12.2007)

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité **Retningslinjer for etisk handel**

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er en frivillig, medlemsbasert organisasjon som er tuftet på aktivitetsverdiene glede, helse, fellesskap og ærlighet. Våre organisasjonsverdier er frivillighet, lojalitet, likeverd og demokrati. NIFs visjon er å være fremste bidragsyter for å oppnå idrett for alle, og idrettsorganisasjonen ønsker å skape økt idrettsglede for alle.

NIF er ikke selv direkte i kontakt med produsenter og arbeider derfor etter retningslinjene for etisk handel slik de er utformet av Initiativ for etisk handel (IET). NIF er medlem av IET.

Alle Idrettsforbundets samarbeidspartnere når det gjelder utstyr og bekledning blir gjort kjent med dette dokumentet, og NIF vil forvente at disse forretningspartnere også vedtar etiske retningslinjer, minst like strenge som disse.

For NIF innebærer etisk handel at man skal bidra til at våre samarbeidspartneres varer er laget under forhold som ikke bryter med internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter, for eksempel ved bruk av barnearbeid og tvangsarbeid. Det innebærer ikke at NIF bytter leverandører til et "godkjent" sett av leverandører for å oppnå dette, men at vi påvirker arbeidsforhold og miljøstandarder hos våre eksisterende produsenter og leverandører.

Retningslinjer:

- 1. Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr 29 og 105)**
  - Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
  - Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- 2. Fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr 87, 98 og 135 og 154)**
  - Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og til å forhandle kollektivt.
  - Arbeidsgiveren skal ikke diskriminere fagforeningsrepresentanter, eller hindre dem i å utføre sitt fagforeningsarbeid
  - Dersom disse rettigheter er begrenset ved lov, skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke i noe tilfelle hindre, parallelle mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.

3. **Barnarbeid** (FNs konvensjon om barnets rettigheter, ILO konvensjoner nr 138, 182 og 79, ILO anbefaling nr 146)
  - Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid.
  - Barn under 15 år (14 eller 16 år i visse land) skal ikke utføre arbeid som kan være til skade for deres utdanning.
  - Nyrekruttering av barnarbeidere i strid med ovennevnte konvensjoner er uakseptabelt. Dersom det allerede foregår slikt barnarbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

4. **Diskriminering** (ILO konvensjoner nr 100 og 111 og FNs Kvinnediskrimineringskonvensjon)
  - Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
  - Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f. eks ekteskap, graviditet, foreldrestand eller status som HIV smittet.

5. **Brutal behandling**
  - Fysisk mishandling eller avstraffing, eller trussel om fysisk mishandling skal være forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk, og forskjellige former for ydmykkelser.

6. **Helse, miljø og sikkerhet** (ILO konvensjon nr 155 og anbefaling nr 164)
  - Det skal arbeides for å skaffe arbeiderne et sikkert og sunt arbeidsmiljø.
  - Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som resultat av, eller relatert til forhold på arbeidsplassen.
  - Arbeiderne skal ha jevnlig og dokumentert opplæring i helse og sikkerhet. Helse og sikkerhetsopplæring skal gjentas for nyansatte.
  - Arbeiderne skal ha tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann. Hvis relevant skal arbeidsgiver også besørge tilgang til fasiliteter for helsesikker oppbevaring av mat.
  - Hvis arbeidsgiver stiller losji, skal dette være rent, sikkert og tilstrekkelig ventilert og med tilgang til rene sanitærfasiliteter og rent drikkevann.

7. **Lønn** (ILO konvensjon nr 131)
  - Lønn til arbeiderne skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller industriens standard, og alltid tilstrekkelig til å dekke grunnleggende behov
  - Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeid påbegynnes. Avtalen skal være forståelig for arbeideren.
  - Fratrekk i lønn som disiplinærreaksjon skal ikke tillates.

8. **Arbeidstid** (ILO konvensjon nr 1 og 14)
  - Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller industriens standard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner.
  - Det anbefales at arbeidstid per uke ikke overstiger 48 timer (8 timer per dag). Arbeiderne skal ha minst 1 fridag i uken
  - Overtid skal være begrenset. Det anbefales maksimum 12 timer per uke
  - Arbeiderne skal alltid ha overtidstillegg, minimum i tråd med gjeldende lover

9. Regulære ansettelser

- Forpliktelser overfor arbeiderne, i tråd med internasjonale konvensjoner
- og/eller nasjonale lover og regler om regulære ansettelser skal ikke omgå gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.
- Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.
- Lærlingeprogram skal være klart definert med hensyn til varighet og innhold.

10. Marginaliserte befolkningsgrupper

- Produksjonen, og uttaket av råvarer til produksjonen, skal ikke bidra til å ødelegge ressurs- og inntektsgrunnlag for marginaliserte befolkningsgrupper, for eksempel ved å beslaglegge store landarealer eller andre naturressurser som disse befolkningsgruppene er avhengig av.

11. Miljø

- Miljøtiltak vurderes i hele produksjons- og distribusjonskjeden, fra råvareproduksjon til utsalg. Både lokale, regionale og globale miljøaspekter skal søkes ivaretatt. Lokalmiljøet på produksjonsstedet skal ikke bli drevet rovdrift på, eller skadet av forurensning.
- Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes.
- Relevante utslippstillatelse er innhentet der det er nødvendig.
- Skadelige kjemikalier og andre stoffer skal forvaltes på en forsvarlig måte.

Inge Andersen
Generalsekretær

Morten Schönfeldt
Markeds- og kommunikasjonssjef